

החלטת ועדת המכרזים למחקרים

החלטת ועדת המכרזים למחקרים (להלן "הועדה") בישיבתה מיום 10/11/19

הוועדה דנה בבקשה לביצוע המשך מחקר בהליך של- ספק יחיד על פי תקנה 3(29) לתכ"מ במחקרה של ד"ר יפית כהן ממינהל המחקר החקלאי,

מחקר: 20-07-0055 פיתוח מערכת מסחרית לניטור אוטומטי ורציף של זבוב הפירות הים תיכוני ושילובה במערכת תומכת החלטה לשיפור קבלת ההחלטות לריסוס.
הוועדה לתמיכה במחקרים שהסתיימו והבאתם למסחור (חברי הוועדה: סגן מדען ראשי, יועץ מדעי, יועץ כלכלי) בדקה את הבקשה למימון הצעת המחקר ומצאה כי יש רמה גבוהה של סיכוי ליישום המחקר ומסחורו לאחר השלמתו בתקציב המבוקש על ידי החוקרת.

רקע בנושא תמיכה במחקרים שכבר הסתיימו והבאתם למסחור

- לפני כשנתיים הציבה לשכת המדען הראשי כאחד מיעדיה לאתר מחקרים שמומנו על ידי המדען הראשי והסתיימו, ולמרות הפוטנציאל שלהם ליישום חקלאי או למסחור, מחקרים אלה נשארו בגדר דוחות מדעיים ולא באו לכלל מימוש. פעולת האיתור הוגבלה למחקרים אשר כללו מספר תנאים מצטברים:
- פעילותם המחקרית הסתיימה (ועברה כשנה קלנדרית ממועד הגשת הדו"ח המדעי המסכם).
 - איתור של מחקרים בעלי פוטנציאל מסחרי וכלכלי למרות שהוגש בהם רק דו"ח מדעי ולא ניתן בהם מענה יישומי מעשי לבעיה שהוצגה בהצעת המחקר.
 - המחקרים שאותרו בסעיף לעיל עוברים ניתוח מדעי וכלכלי אשר קובע אם המשך מימון המחקר יביא לכך שהידע והתוצאות של המחקר יהיו יישומיים וניתנים למסחור.

על מנת לאתר מחקרים עם פוטנציאל ליישום בוצעה סריקה של כל המחקרים בתקופה נבחרת, על ידי יועץ מדעי וסגן המדען הראשי. למחקרים שנמצאו כבעלי פוטנציאל ליישום נשלח שאלון לחוקרים הראשיים. לאחר בחינה של תשובות החוקרים ומיפוי תוצאות המחקרים שנראו כבעלי פוטנציאל יישומי שטרם מומש, נערכה פגישה של צוות הבדיקה (יועץ מדעי, יועץ כלכלי, סגן מדען) עם החוקר הראשי. בעקבות הפגישה עם החוקר הראשי, היועץ המדעי מגבש המלצה על סיכויי הגשמת יישומיות המחקר באם יוחלט להמשיכו, והיועץ הכלכלי מגבש המלצה על הכדאיות הכלכלית של השלמת המחקר. צוות הבדיקה מתכנס ובסיעור מוחות מגבש המלצות. לאחר בדיקה ובחינה של מעל 100 מחקרים ופגישה עם חוקרים רבים לדוגמה: ד"ר צחי ארזי, ד"ר יורם איל, פרופ' חנינית קולטאי, ד"ר ילנה פוברנוב ועוד רבים. המחקר של יפית כהן אותר על ידי צוות הבדיקה המשך תמיכה בהם עשוי להביא את הפוטנציאל שלהם לכלל מימוש.

רקע על תוכנית המחקר ובקשה להמשך מימון:

המחקר של ד"ר כהן נבחר מתוך למעלה מ-100 מחקרים שנבדקו פוטנציאל המסחור שלהם. בבחנה יכולת ביצוע ומימוש המחקר מבחינה מדעית, ונעשתה בדיקה כלכלית לפוטנציאל המסחור של המחקר. בשתי הבחינות נמצאה רמה גבוהה ליישום המחקר ומסחורו לאחר השלמתו בתקציב המבוקש מהוועדה. התקציב המבוקש מלשכת המדען הראשי מיועד להמשך הפיתוח ולהשלמת המחקר ולהפיכתו למוצר. לאחר הפיתוח הראשוני, יש לבצע ניסויים בשטח, בתחילה בעצמות נמוכה 5, מלכודות ואח"כ בעצמות גבוהה 60 מלכודות. כל אלו, דורשים איפיון של ניסויים במתכונת מתאימה, איסוף נתוני אימות אינטנסיביים, בהתאם לבעיות שמתגלות לבצע חשיבה מחדש ולהעמיד ניסויים עד לקבלת מוצר המתאים לתנאים בשטח והמספק נתונים אמנים ומדויקים. כל אלו, דורשים כח אדם מאסטרנט/ית או מהנדס/ת וטכנאי/ת מחקר בחלקיות משרה. במידה שלא יהיה תקציב, הליווי לא ייעשה בצורה מיטבית, קרי, יבוצעו פחות ניסויים בצורה משמעותית, הלימוד יהיה חלקי והפיכת המחקר למוצר עלולה להיכשל. לאור חשיבות המחקר מועצת הצמחים משתתפת ומעניקה תקציב של כ-300 אלף ש"ח ישירות לחברת אגרנית בגין הפיתוח של המלכודות, ותקציב של 50 אלף ש"ח לחברת מדבא לפיתוח המצילה, מצילה הוא השם של המערכת לקבלת החלטות. בעשר השנים האחרונות יש עשרות פיתוחים של מלכודות לניטור אוטומטי, אך רק מעטים מהפיתוחים הגיעו לכדי שימוש מסחרי. התקציב המבוקש, עשוי להיות הגורם שיביא את המוצרים הללו לכדי מימוש מסחרי ולחילופין, ללא התקציב הזה, הפיתוח יהיה מוגבל ועלול להיות כישלון מבחינה מעשית ועל כן גם ברמה המסחרית.

לאור בחירת מחקר זה, בדרך שתוארה, הגורם היחיד אשר יכול להמשיך ולבצע את המחקר הוא החוקר וגוף המחקר אשר ביצע אותו כבר במשך שלוש שנים כיון שכך, מינהל המחקר החקלאי הינו הספק היחיד לביצוע מחקר זה בהתאם לחוות הדעת אשר נכתבה על ידי הגורם המקצועי

ההמלצה למימון לצורך הבאת המחקר למסחור ע"ס **480,000 ₪ לשלוש שנים**, בכפוף להגשת דוחות ביצוע/דיווח חצי שנתיים המעידים על התקדמות המחקר בהתאם לתוכנית העבודה לוועדת המכרזים.

לאור גובה הסכום אשר הינו מעל 150,000 ₪ הועדה הועדה ממליצה בפני ועדת הפטור המשרדית במסגרת סמכותה להתקשר עם ספק יחיד על פי תקנה 3 (29), לתקנות חובת המכרזים.

עו"ד חנאן טוחני
יועצת משפטית

גב' דיקלה רייזנר-אלקיים
סגנית חשבת המשרד

פרופ' עבד גרא
מ"מ המדען הראשי

חברים: